

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Pouk na prostem na razredni stopnji

Nina Novak, Vesna Vršič, Tanja Müller, Zavod RS za šolstvo
Helena Škerget Rakar, OŠ Puconci
Andreja Perkovič, OŠ Gustava Šiliha Laporje
Vanja Guček, OŠ Ivana Skvarče Zagorje

-
- Čemu pouk na prostem?
 - Kako načrtovati pouk na prostem?
 - Kako zagotavljati aktivno vlogo vseh učencev pri pouku na prostem?

A ni nenavadno?

***PROMETNO-VARNOSTNI
NAČRT***

Pouk na prostem =

organizirano učenje, ki poteka zunaj šolskih stavb.

(Skribe Dimec, 2013)

- izkušnjska pedagogika
- pouk zunaj učilnice
- pustolovski pouk
- okoljska vzgoja na prostem
- lokacijska pedagogika
- učenje v naravi

Kaj se zgodi s plastiko v vodi?

Zakaj porabljam vodo?
Koliko vode porabimo pri umivanju rok?
Koliko vode porabi moja družina?

Kako zmanjšati količino porabljene pitne vode?

Kaj lahko storimo za divje opraševalce v šolski okolici?

Kaj bi svetoval svojemu mestu?

Od kod je hrana, ki jo uživam?

Kaj bi se zgodilo, če bi zmanjkalo goriva? Kako prihajajo v šolo?

Vir: N. Novak, Jonköping, 2023

Vir: N. Novak

Pouk na prostem = organizirano učenje, ki poteka zunaj šolskih stavb.

(Skribe Dimec, 2013).

„Izkoristimo, kar imamo.“

URNIK

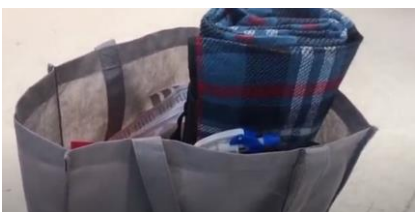
- Redno in sistematično
- Smiselno
- Predmetno
- Medpredmetno

SPREMSTVO

- Izhodišče je okolje, ki ga imamo na voljo
- Vse stopnje izobraževanja

MATERIALNI POGOJI

- Razpoložljivi pripomočki, naravni materiali
- En pripomoček uporablja na več načinov in za različne priložnosti

VIR: lasten

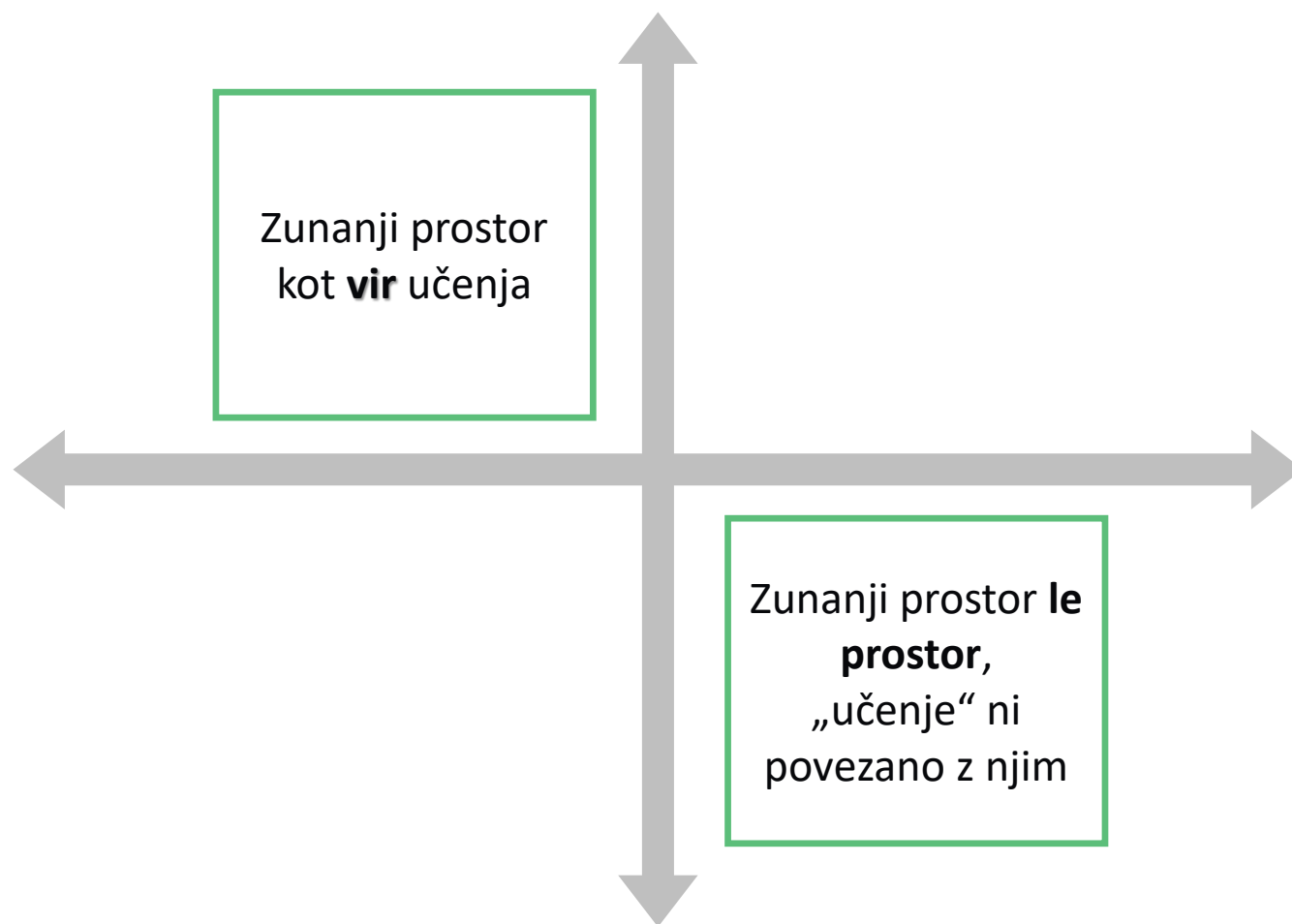
VREME

- Ustreznost oblačil učencev
- Strah pred negotovanjem staršev
- Posebnosti

„Ni neprimernega vremena, je le neprimerna oprema.“

Kako načrtovati pouk na prostem?

ZUNANJI PROSTOR KOT **PROSTOR** IN **VIR** UČENJA

PREDNOSTI POUKA NA PROSTEM

**Helena Škerget Rakar, OŠ Puconci
Andreja Perkovič, OŠ Gustava Šiliha Laporje
Vanja Guček, OŠ Ivana Skvarče Zagorje**

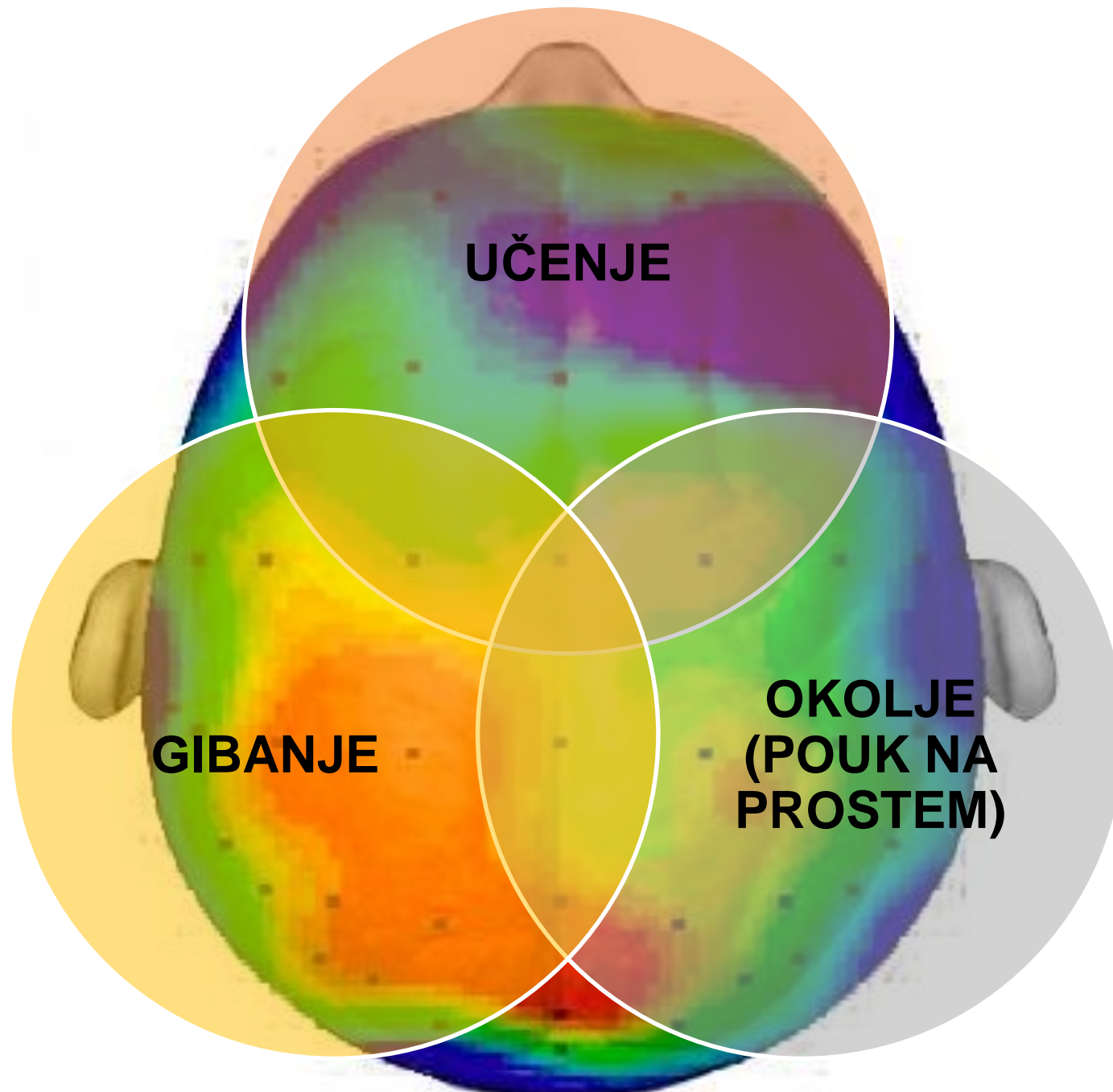
Kaj se zgodi na prostem? Katere prednosti vidite?

5 ključnih učinkov izpostavljenosti naravnemu okolju - ugoden vpliv na zdravje ljudi:

- izboljšane spretnosti osebne in socialne komunikacije,
- boljše telesno zdravje,
- boljše duševno in duhovno zdravje,
- večja duhovna, čutna in estetska zavest,
- sposobnost uveljavljanja osebnega nadzora in večja občutljivost za lastno dobro počutje.

<https://www.englishoutdoorcouncil.org/outdoor-learning/what-are-the-benefits-of-outdoor-learning>

KAKO DRUGJE?

FINSKA

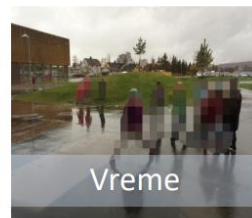
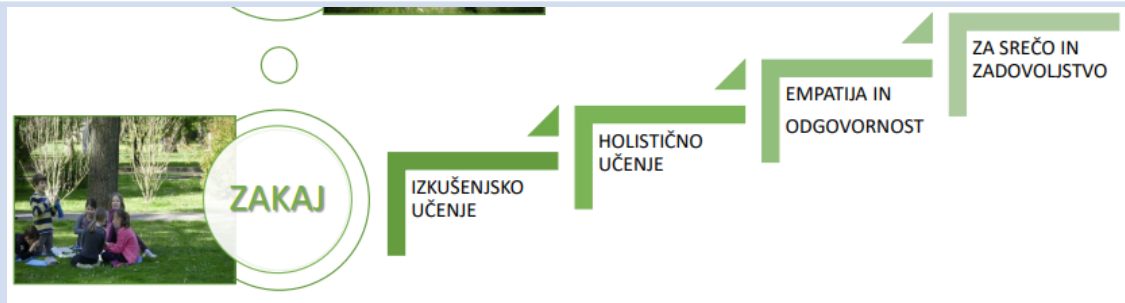
Zunaj med vsakim odmorom –
psihična in fizična sprostitvev

ISLANDIJA

Najmanj primerne razmere za
pouk zunaj (1/teden 120 minut)

Skribe Dimec, 2013

NORVEŠKA

Vir: Katja Gomboc)

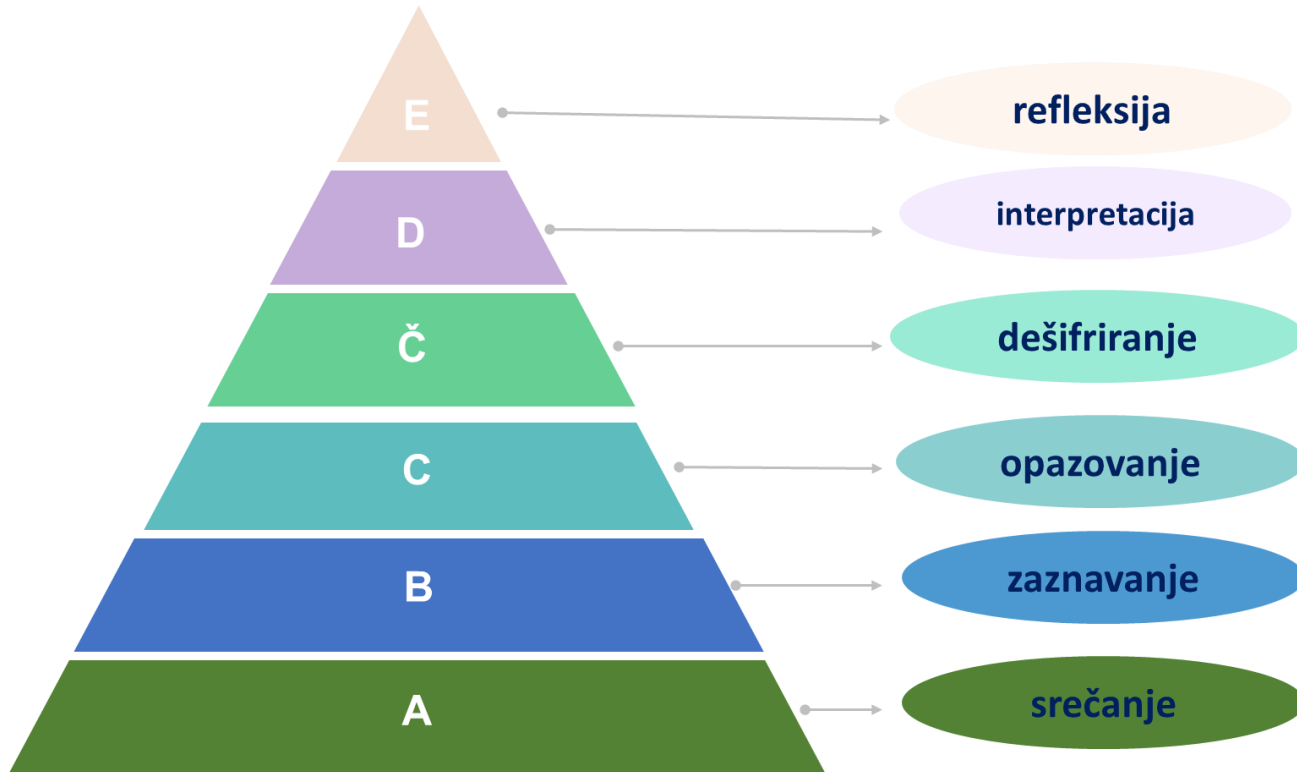

FRILUFTSLIV

ŽIVLJENJE NA PROSTEM

Potenciali pouka na prostem:

A) RAVEN POSAMEZNEGA UČENCA

KJE OBČUTIM?

jezo	srečo
strah	ljubezen
veselje	gnus
presenečenje	žalost

Vir: Pouk na prostem

A) RAVEN ŠOLE

Zakaj pouk na prostem?

- Splošna uspešnost posameznih šol
- Učinki na zdravje učencev
- Vpliv na razvoj
- Učenja na prostem kot zabavna dejavnost
- Odnos do kolja in trajnostna naravnost

Prednosti, ki jih prinaša pouk na prostem
(Rickinson idr, 2004)

Kognitivno področje: znanje, razumevanje in drugi učni rezultati

Afektivno področje: odnos, vrednote, mnenje, prepričanje, samozaznavanje.

Socialno področje: spretnosti komuniciranja, spretnosti vodenja in dela v skupini, skrb za drugega, zmožnost socialnih stikov

Fizično / vedenjsko področje: povezuje se z vajo vzdržljivosti, gibalne spretnosti, skrb za zdravo okolje in telo

SRCE: MOTIVACIJA

- Ali je se dejavnost povezuje z učenčevimi potrebami in predznanjem?
- Se lahko ob dejavnosti tudi zabava?
- Je prisotnega kaj strahu?

ROKA: ZMOŽNOSTI

- Ima učenec razvite zmožnosti in veščine za izvedbo dejavnosti?
- Je učna dejavnost za učenca dovolj zahtevna?
- Je bil v podobnih izkušnjah v preteklosti učenec že uspešen?

GLAVA: CILJI

- Je dejavnost za učenca pomembna, smiselna?
- Je povezana z učenčevimi cilji?

Vir: Pouk na prostem

Vir: Barbara Oder

U: Katera palica je najdaljša in katera najkrajša?
 Kako bi jih položili, da bi se to bolje videlo?
 Učenec predlaga, da jih pomaknemo na spodnji rob.

„IZKORISTI“ POZITIVNE VPLIVE ZUNANJEGA OKOLJA

- kognitivni
- socialno čustveni
- psihomotorični
- spomin

VLOGA UČITELJA

NAVODILA IN KOMUNIKACIJA

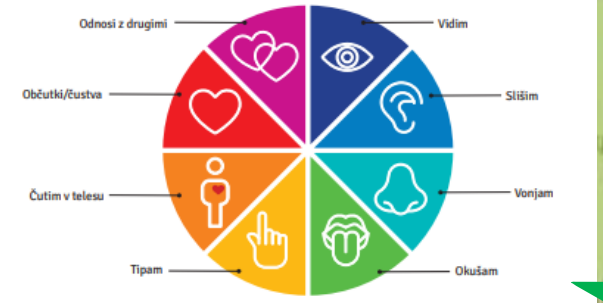
- vključenost v oblikovanje namena učenja,
- problemsko naravnana odprta vprašanja,
- učenje z raziskovanjem
- kultura pogovarjanja na prostem (sodelovalno učenje)

UČENCEM OMOGOČI ČAS, DA ...

- oblikujejo svoje misli,
- se povežejo z okoljem,
- izgradijo novo znanje,
- prevzemajo odgovornost,
- skrbijo za lastno varnost in varnost drugih.

RAZLIKE MED UČENCI

- opazi razlike in se odzove z individualnimi navodili,
- spodbuja različnost idej in rešitev

Čuječnost

Gibanje

Vključenost

Vrstniško sodelovanje, raznoliki dokazi

Različne poti učenja, povratna informacija

Refleksija

Ugrevanje, aktiviranje predznanja za varnost

Osrednja dejavnost, navodila

! ?
Izziv 1

! ?
Izziv 2

! ?
Izziv 3

Učni cilji in nameni učenja na prostem

Priprava na pouk na prostem

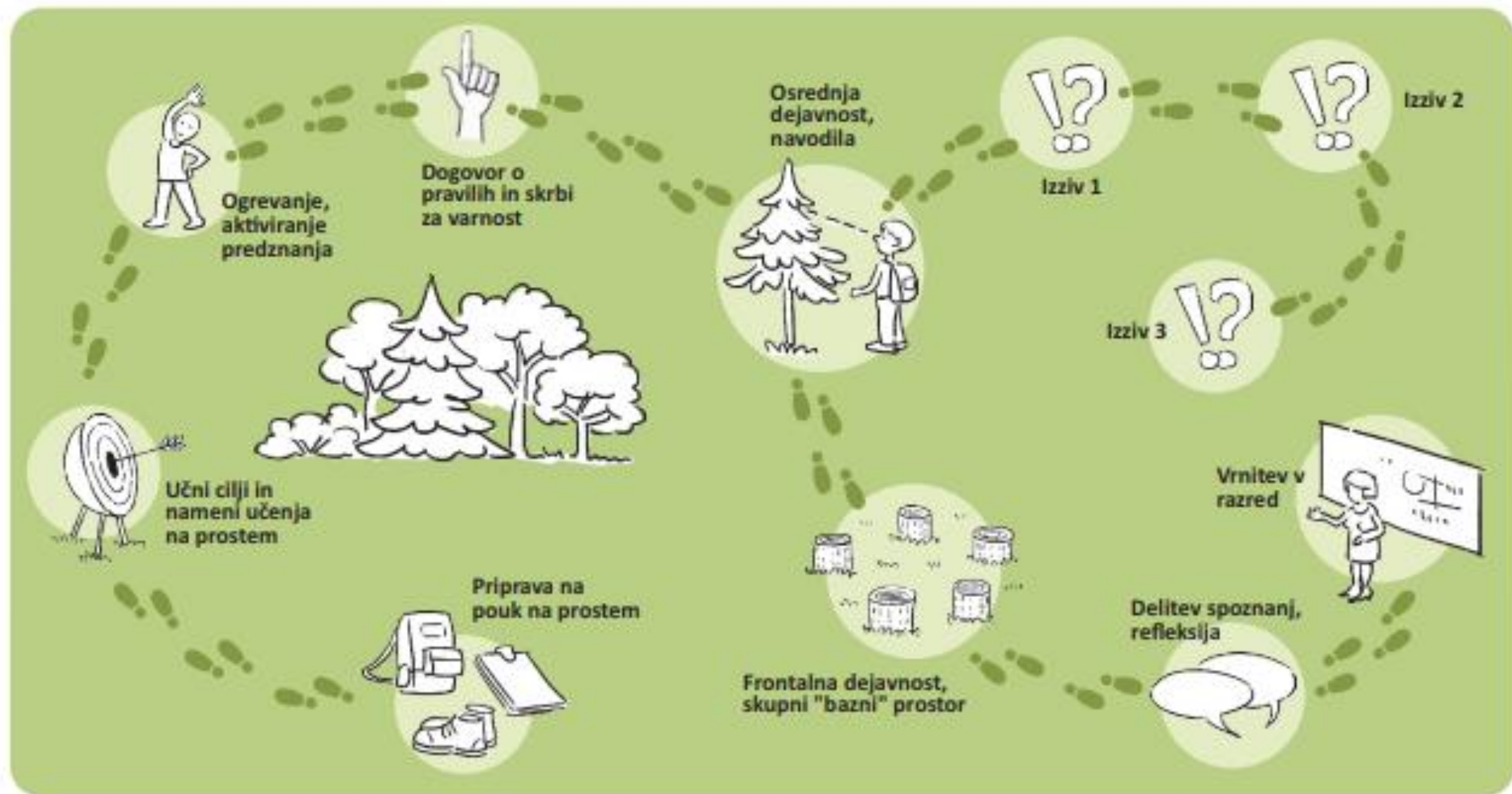
Vrnitev v razred

Frontalna dejavnost, skupni "bazni" prostor

Delitev spoznanj, refleksija

„IN - OUT - IN“ PRISTOP

Koraki izvedbe pouka na prostem (Novak in Podbornik, 2021; ilustracija: Grgičević).

Koraki izvedbe pouka na prostem (Novak in Podbornik, 2021; ilustracija: Grgičević).

Učenje na prostem

Helena Škerget Rakar, OŠ Puconci

Kako pa matematika?

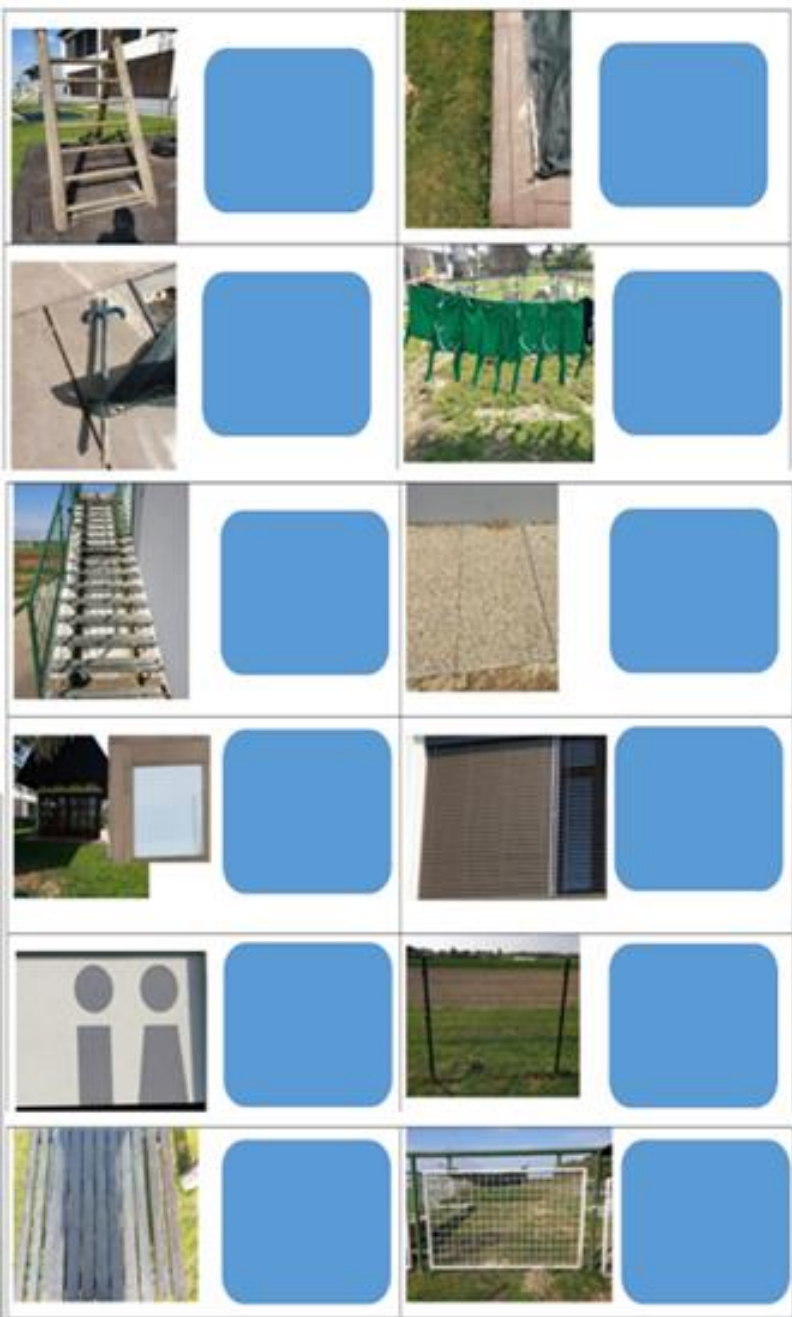
Razvoj številskih predstav.

Dejavnosti štetja, branja in zapisovanja.

Skupinsko delo

Analiza

ZAKAJ NISMO
DOBILI VSI
ENAKO?

Prepoznavanje in iskanje števil v okolju.

Individualno delo

merski vidik

kardinalni vidik

nominalni vidik

računski vidik

Štetje preko gibalne dejavnosti

Kje pa so sploh tukaj kamenčki?

Koliko kamenčkov je našla naša skupina?

Štetje kamenčkov.

Štetje prstov v skupinah

Delo po skupinah

Zelo težko smo se dogovorili, kdo bo pokazal koliko prstov!

Urejenost števil v množici

Našel sem parkirišče za svoj avtomobilček.

Neurejeno parkirišče, razmetano po celem igrišču.

Listke smo zložili in uredili (ŠTEVILSKI TRAK).

Iz listkov smo naredili garažo z 10 nadstropji (STOTIČNI KVADRAT).

Individualno delo

Skupinsko delo

Pouk na prostem omogoča „videti in slišati“ vsakega = personalizacija

- se udejanja, če je učenec aktiven pri odkrivanju, pridobivanju in evalviranju lastnega znanja in če se poučevanje prilagaja učencu in ne on poučevanju.

- nanaša se na vsako prizadevanje s strani šole, da prilagodi učni proces zmožnostim učenca (Keefe, 2007).

- prilagajanje učenja in poučevanja na temelju primerjanja aktualnega znanja z želenim (Komljanc, 2009).

- Prvi koraki v uvajanje personalizacije:
1. Spoznaj svoje učence.
 2. Ugotovi interese učencev.
 3. Pomagaj učencem, da postavijo svoje osebne cilje.
 4. Vključi strategije, ki spodbudijo vrstniško učenje.

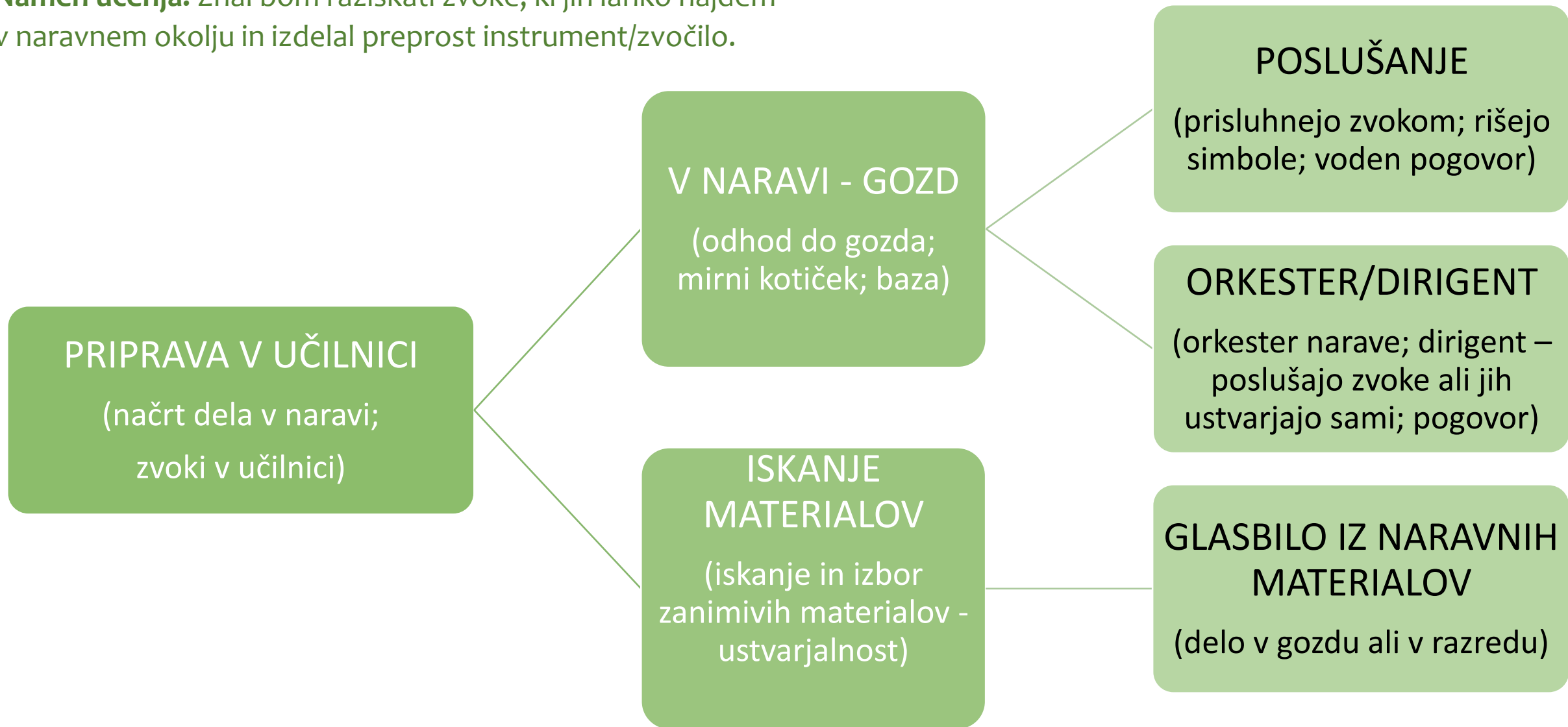

Glasbena umetnost na prostem

Andreja Perkovič, OŠ Gustava Šiliha Laporje

GLASBILA IZ NARAVNIH MATERIALOV

Namen učenja: Znal bom raziskati zvoke, ki jih lahko najdem v naravnem okolju in izdelal preprost instrument/zvočilo.

Učenje na prostem

Helena Škerget Rakar, OŠ Puconci

Načrtovanje sklopa

Učni cilji: • Učenci izvajajo vaje za širjenje vidnega polja.• Učenci natančno zapišejo besede/povedi.• Učenci vadijo tehniko branja in so pozorni na vsebino.• Učenci vadijo branje z razumevanjem.• Učenci se urijo v razumevanju prebranega.• Učenci natančno berejo povedi. • Učenci razvijajo zmožnost mišljenja in logičnega sklepanja.• Učenci tvorijo smiselne povedi/odgovore na vprašanje.• Razvijajo pozitiven odnos do branja. • Učenci tvorijo pripoved/zgodbo in jo zapisujejo. • Razmišljuječe in kritično sprejemajo raznovrstna besedila.• Vrednotijo besedila.• Utemeljijo svoje mnenja.• Vrednotijo svojo pisno zmožnost in jo poskušajo obogatiti in izboljšati.	Nameni učenja: • Zna opazovati stvari in dogajanje v naravi.• Stvari in dogajanje ustrezno poimenuje in ga zapiše z ustreznimi besedami.• Zna prebrati zapisane besede.• Uri bralno tehniko.• Zna brati z razumevanjem.• Zna poiskati/slišati manjkajočo besedo in si učni list dopolniti.• Zna pripovedovati o prebranem/videnem besedilu ali sliki iz bralnega gradiva.• Zna odgovoriti na zastavljena vprašanja.• Razvija pozitiven odnos do branja. • Zna zapisati poved.• Zna tvoriti preprosto pripoved/zgodbo. • Razlikuje med domišljjskim in realnim besedilom.• Prepozna vodilno misel.• Poda mnenje o prebranem besedilu.• Izpeljuje preproste sklepe.	9. gradnik: KRITIČNO BRANJE Izkaže tako, da • razlikuje med domišljjskim in realnim besedilom,• prepozna vodilno misel in jo podpre s podatki iz besedila,• poda mnenje o prebranem besedilu,• besedila vrednoti v skladu s svojimi izkušnjami in čustvi,• iz različnih podatkov v besedilu izpeljuje preproste sklepe.

Vidim, slišim, vonjam, tipam, občutim, iščem ...

Individualno delo

Razmišljanje o uspešnosti po dejavnosti

Individualno delo

Od A do Ž

IME: _____
RAZRED: 2.B

Vir: Pusk sa prostom

Na sprehodu opazuj okolico. K vsaki črki abecede na učnem listu vpiši nekaj, kar vidiš, slišiš, vonjaš ali tipaš.

A	B	C	Č
Ana Arto Aren	Bine Biankur Barna	Čerkez Česla Čvel	Čebela Čebelničnik Čerelj
D	E	F	G
Debla Drevo Deteljica	Eva Ena Eka	Firis Frisur Fant	Gisla Gardener Golba
H	I	J	K
Helena Hlad Hlisa	Ignjala Ignjiče Iglavca	Jakna jagode Jakna	Klanec Kopa Krašina
L	M	N	O
Lisa List Lena	Metulj Musiče Marjetica	Nos Nos Nirva	Otroško Ograja Okna

P	R	S	Š
Pišo Prek Plakat	Raze Regnat Radinka	Smetnjak Kvinca Stal	Sola Stupin Star
T	U	V	Z
Talige Trava Telefon	Ura Uhami Urba	Urok Vrata Vigora	Zelena Zarja Zala
Ž			
Želbelj Žarnica Žalorija			

ABECEDA?

Razmisli, kako uspešna si bila pri vpisovanju besed?

- ❖ K črkam abecede sem zapisala Ure in besed.
- ❖ Največ besed sem našla na črke URK.
- ❖ Najhitreje sem našla vse besede pri črki: Ž.
- ❖ Najbolj zanimive besede sem našla na črko Ž.
- ❖ Drugič bom morala najti še več besed na črke URK.
- ❖ Ko so sošolci pripovedovali svoje besede, sem spoznala nekaj novih besed: _____.

Podgovor o zapisanih besedah

Skupinsko delo

USPEŠNA BOM, KO BOM:

- zapisala ustrezno besedilo (zgodbo/pripoved)
- v besedilo vključila besede pod črko
- zapisala smiselne povedi
- svojemu besedilu dal/a ustrezen naslov
- zapisala zanimivo-podrobno besedilo

- besa napisala (vedel brati)
- Uporabljala velike začetnice:
 - na začetku povedi
 - za piko,?!.
 - v imenih, priimkih, imenih krajev
- uporabljala ustrezna ločila

Skupinsko delo

Pisanje kriteriev

Individualno delo

Pisanje besedila 1

Individualno delo

BESEDILO 1: ○

Kokisi ima zlata jajca

Živel je star kmet ni imel stroke je pa imel 3 kokosi. A kmet ni vedel da to niso navadne kokisi te kokosi nesejo zlata jajca. Ko je kmet izvedel zlata je pozaril ograjo. Plem si je jajcaca postavil pred okno in jih opazoval ves dan.

IME: RAZR:

SAMOVREDNOTENJE ZA BESEDILO	DA	NE VEM	NE
Zapisala sem ustrezno besedilo (pripoved/zgodbo).	✓		
V besedilo sem vključila besede pod izbrano črko.	✓		
Zapisala sem povedi, ki so povezane - smiselne in se niso ponavljale.	✓		
Svojemu besedilu sem dodala ustrezen naslov.	✓		
Zapisano besedilo ima polno podrobnosti in je zanimivo.	✓		

SAMOVREDNOTENJE ZA PISAVO IN PRAVOPIS	DA	NE VEM	NE
Moj zapis je čitljiv in se lahko bere.	✓		
Uporabljala sem velike začetnice na začetku povedi.	✓		
Uporabljala sem velike začetnice pri pisanju lastnih imen, priimkov, imen krajev ...	✓		
Na koncu povedi sem uporabljala ustrezna ločila (. ? !).	✓		

VRSTNIŠKO VREDNOTENJE

Všeč mi je bilo ...

- vse
- kmet
- kobarstvo

Modra bi naslednjic lahko izboljšala

- daljša zgodba
- klati piščanček

NAMIG UČITELJICE

☐	ustrezno besedilo	✓	čitljivost	✓
☐	vključene besede	✓	velike začetnice - začetek povedi	✓
☐	smiselne povedi	✓	velike začetnice - imena ...	✓
☐	ustrezen naslov	✓	ustrezna ločila	✓
☐	podrobnosti/zanimivost	✓	pravopis	✓

Individualno delo

- Samovrednotenje (besedila, pisave, pravopisa)
- Vrstniško vrednotenje
- Namig učiteljice

Sprememba okolja

- EKO UČILNICA

Beremo zgodbe od a do ž (na svojo črko).

Individualno delo

ZAKVA

1. Pisateljica je dala naslov zgodbi:
Črna zgodba
2. Njena zgodba govori o:
črna in črna
3. Ali sta si tvoja in njena zgodba v čem podobni?
Ne
4. V čem se razlikuje tvoja zgodba od njene zgodbe?
ker je mine na kmalu
5. Kakšen konec ima njena zgodba?
Kona je vesela
6. Ali se iz zgodbe, ki jo je zapisala pisateljica lahko kaj naučimo?
Ne
7. Zakaj tako misliš?
ker sta črna in črna ki gledata priča

Kritično primerjanje
svoje zgodbe z
zgodbo pisateljice.

Ponovno pisanje.

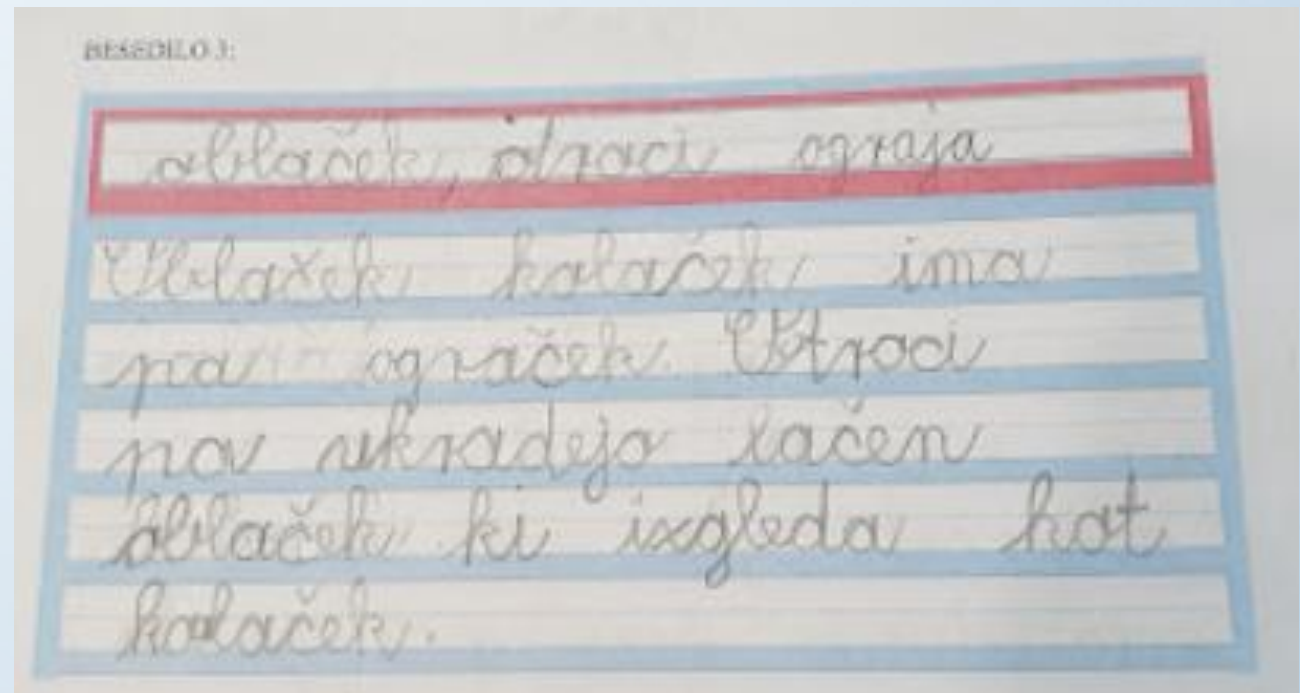

Branje verzov

Pisanje besedila v verzih

Učenje na prostem

Vanja Guček, OŠ Ivana Škvarče Zagorje

POBEGNIMO V NARAVO!

Minuta za zdravje na prostem.

Aktivni odmor na prostem.

Učne ure na prostem.

Dnevi dejavnosti na prostem.

Dejavnost mali raziskovalci narave.

OKOLICA ŠOLE

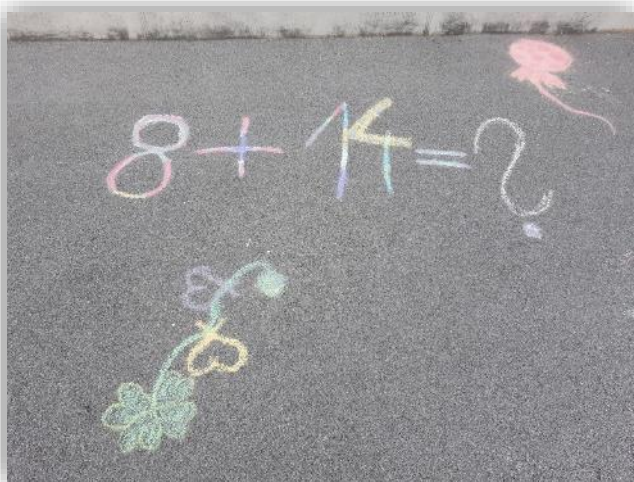
LIKOVNA UMETNOST

MINUTA ZA ZDRAVJE, AKTIVNI ODMOR, ŠPORT

SESTAVLJAMO RAČUNE
RAČUNANJE MED TEKOM
MATEMATIČNO GLEDALIŠČE
TELESA SO VSEPOVSOD OKROG NAS
MERIMO

MATEMATIKA

SLOVENŠČINA

SPOZNAVANJE OKOLJA, NARAVOSLOVJE

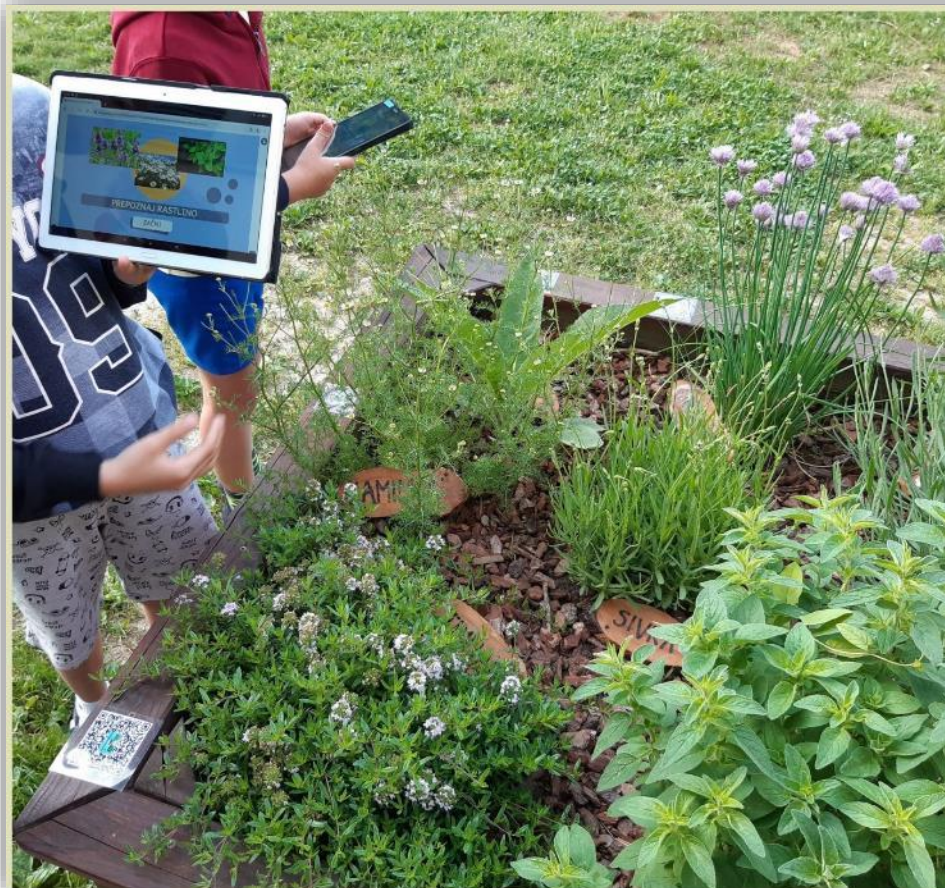
DAN DEJAVNOSTI

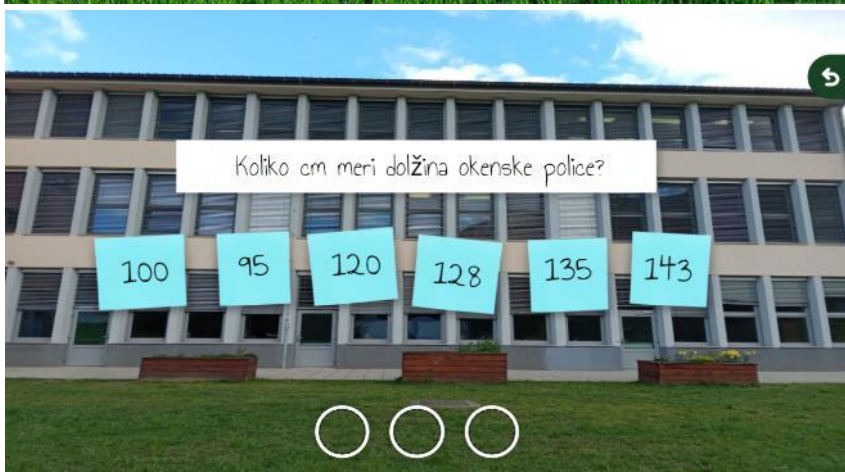

MALI RAZISKOVALCI NARAVE

SPOZNAVANJE ZELIŠČ S POMOČJO QR KOD

SOBA POBEGA V NARAVI

Spletno orodje Genially

BINGO ZA SAMOEVALVACIJO

Rad se igram s sošolci na prostem.	Spoštljivo sem govoril z drugimi.	Potrudil sem se pri vseh dejavnostih.	Poiskal in predlagal sem nove ideje.	Pri dejavnostih sem vztrajal do konca.
Izrazil sem svoje občutke.	Iz napak sem se nekaj naučil in jih nato odpravil.	Svoje skrbi sem povedal učitelju.	Upošteval sem dogovorjen čas.	Upošteval sem navodila.
Trudil sem se razmisliti o vsem.	Natančno sem opazoval.	X	V naravi sem se vedel odgovorno.	Skrbel sem za svoje pripomočke in pripomočke drugih.
Naučil sem se nekaj novega.	Znam ponoviti kaj sem se naučil.	Rad se učim na prostem.	Izrazil sem svoje mnenje.	Opravil sem vse naloge.
Pomagal sem sošolcem.	Dobro sem si ogledal prostor, v katerem smo se učili.	Dejavnost bi rad ponovil.	Izvedel bi rad še več.	Vem, kaj bom drugi pri učenju na prostem naredil drugače.

IZHODNA KARTICA

IME:

DAN:

DEJAVNOST:

Kaj si se danes pri pouku na prostem naučil? Kaj bi o tem želel naučiti druge?

Kaj si se ob izvajanju dejavnosti na prostem novega naučil?

Kako si si pri učenju pomagal?

Kaj je tisto, kar zdaj veš o _____, česar prej nisi vedel?

Kaj bi še rad izvedel o _____?

Kaj bi pri svojem delu na prostem spremenil?

Kako ti je izbira vsebine pomagala razumeti proces / se ga naučiti?

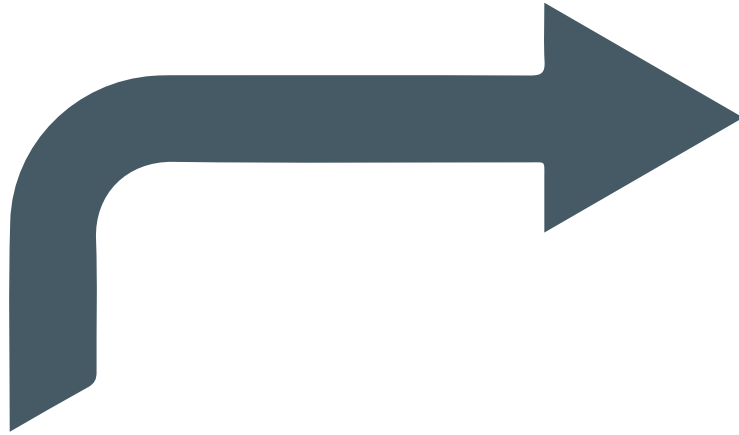

Preproste lesene tablice, kreda in spužve za pouk na prostem kot nadomestilo učnih listov (vir: Novak, osebni arhiv).

Gradiva za delo z učenci

<https://forms.gle/sNbB2a3kkrwzEfvj7>

Načrtovanje sklopa

Vsebine naslednjih srečanja srečanj bodo (termine lahko vidite v prijavnici):

Maj: 60 minut gibanja v vsakem šolskem dnevu.

POUČEVANJE IN UČENJE NA RAZREDNI STOPNJI

POUČEVANJE IN UČENJE NA RAZREDNI STOPNJI - šolsko leto 2022/2023

+ Videokonference z učitelji 2022_2023

<https://skupnost.sio.si/course/view.php?id=10021>

POUČEVANJE IN UČENJE NA RAZREDNI STOPNJI - šolsko leto 2022/2023

VIDEOKONFERENČNA SREČANJA Z UČITELJI 2022 - 2023

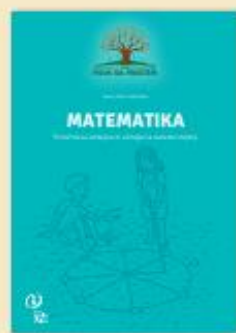
- Kako se z učenci pogovarjati o hrani in razvijanje odnosa do hrane (Irena Simčič, Andreja Žinko, Klavdija Petrovič, Aleš Požgan, Nina Novak)
- Z vajami čuječnosti do bistrejšega uma in boljših učnih dosežkov (Tonja Umnik, Katarina Dolgan, Tanja Müller)
- Kako podpreti razvoj bralne pismenosti na razredni stopnji? (Simona Podobnik, Mateja Vozelj, Nataša Bodlaj, Sandra Mršnik, Nina Novak)
- Spodbujanje trajnostne mobilnosti v obveznem in razširjenem programu (Katja Medija, Mateja Simonič, Nada Nedeljko, Marta Novak)
- Dan prijaznega spletnega govora (Irena Gole, Simona Kavčič, Veronika Svoljšak, Mojca Dolinar)

Načrtovanje dejavnosti

Dokazi

Seminar Pouk na prostem

- Skribe, D. (2013). Pouk na prostem. V Novak, L., in Mršnik, S. (ur.). Posodobitve pouka v osnovnošolski praksi – Spoznavanje okolja / naravoslovje in tehnika. Zavod RS za šolstvo.
- Novak, L. (2017). Šola prilagojena šestletnikom ali šestletniki prilagojeni šoli?. V: Šolsko svetovalno delo (ur. Cvetka Bizjak), str. 35-45. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Novak, L. (2020). Ko je učenje personalizirano, ima vsak učenec glas, njegovo učenje pa je vidno Vzgoja in izobraževanje (ur. Zora Ilc Rutar), str. 6-13. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Novak, N. idr. (2022). Pouk na prostem. Priročnik za učitelje razrednega pouka. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Rickinson, M., Dillon, J., Teamey, K., Morris, M., Choi, M. Y., Sanders, D., in Benefield, P. (2004). A review of research on outdoor learning. Field Studies Council.
- Kolar, M. V. (2021). Spodbujanje zmožnosti reševanja avtentičnih problemov s smiselno uporabo digitalnih tehnologij. Delovno gradivo projekta NAMA POTI.
- Kolar, M., Krnel, D., & Velkavrh, A. (2009). Učni načrt, Spoznavanje okolja: osnovna šola. Ministrstvo za šolstvo in šport; Zavod RS za šolstvo. <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-DCIK0EJ6>
- Lucariello, J. (2016). Dvajset najpomembnejših psiholoških načel za poučevanje in učenje od vrtca do srednje šole. Elektronski vir. Zveza za psihologijo v šolah in izobraževanju. Ljubljana : Pedagoška fakulteta, Center za raziskovanje in spodbujanje nadarjenosti Dostopna na. <http://www.apa.org/ed/schools/cpse/top-twenty-principles.aspx>

Hvala za vašo pozornost.

